

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII

PLENUL

**HOTĂRÂREA nr. 833
din 15 noiembrie 2011**

Analizând proiectul hotărârii Guvernului privind condițiile de acordare a despăgubirilor pentru unele prejudicii suferite de magistrați în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu acestea, transmis spre avizare de Ministerul Justiției cu adresa nr. 26145/2011 din data de 19.10.2011;

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 78 alin. 2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE :

Art. 1. – Avizează favorabil proiectul hotărârii Guvernului privind condițiile de acordare a despăgubirilor pentru unele prejudicii suferite de

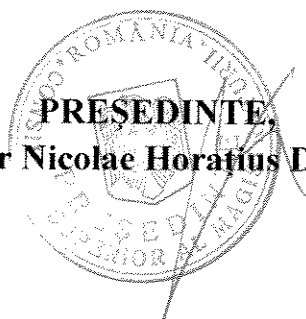
*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

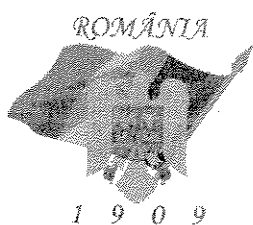
magistrați în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu acestea, cu observațiile cuprinse în anexă, care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. – Prezenta hotărâre se comunică Ministerului Justiției, potrivit legii.

Data în București, la 15.11.2011

PREȘEDINTE,
Judecător Nicolae Horațiu Dumbravă

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 833 din 15 noiembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

AVIZ

**referitor la proiectul hotărârii Guvernului privind condițiile de acordare a
despăgubirilor pentru unele prejudicii suferite de magistrați în exercitarea
atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu acestea**

În urma examinării proiectului hotărârii Guvernului privind condițiile de acordare
a despăgubirilor pentru unele prejudicii suferite de magistrați în exercitarea atribuțiilor de
serviciu sau în legătură cu acestea, transmis spre avizare de Ministerul Justiției;

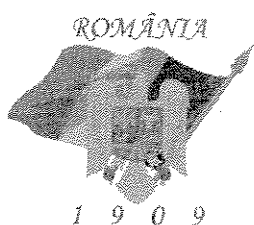
CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul
Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale art.
78 alin. 2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor,
republicată, cu modificările și completările ulterioare;

În baza Hotărârii nr. 833 din 15 noiembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii,

Avizează favorabil proiectul hotărârii Guvernului privind condițiile de acordare a
despăgubirilor pentru unele prejudicii suferite de magistrați în exercitarea atribuțiilor de
serviciu sau în legătură cu acestea, cu următoarele observații:

Cu titlu de *observație generală*, se remarcă, în primul rând, faptul că acest proiect
de hotărâre a Guvernului este unul *necesar*, venind să transpună în practică
reglementările generale ale art. 78 din Legea privind statutul procurorilor și judecătorilor

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 833 din 15 noiembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Dincolo de necesitatea acestui proiect, sunt însă de făcut unele observații punctuale cu referire la anumite prevederi.

1. Sub un prim aspect, se constată că dispozițiile art. 1 din proiectul de hotărâre a Guvernului restrâng nejustificat sfera cazurilor în care magistrații au dreptul la plata despăgubirilor, în contradicție cu dispozițiile normei cadru, respectiv art. 78 din Legea nr. 303/2004.

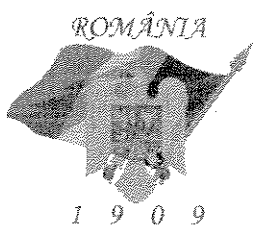
Astfel, dacă aceste din urmă dispoziții prevăd că judecătorii și procurorii beneficiază de despăgubiri în cazul în care viața, sănătatea ori bunurile le sunt afectate în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu acestea – fără a se face vreo distincție cu privire la acțiunea/inacțiunea/împrejurarea ce a cauzat această afectare, proiectul vine și adaugă *condiția* ca valorile sociale ocrotite să fie afectate *printr-o faptă prevăzută de legea penală, săvârșită împotriva magistraților cu intenție sau cu intenție depășită*.

Or, este drept că alineatul 2 al art. 78 din Legea nr. 303/2004 prevede că despăgubirile se acordă „în condițiile stabilite prin hotărâre a Guvernului”, însă aceasta nu înseamnă că prin hotărâre se poate contraveni normei cadru, prin impunerea unor cerințe suplimentare, ce nu se regăsesc în respectiva normă.

De altfel, așa cum s-a arătat și mai sus, rolul hotărârii Guvernului este exclusiv acela de a asigura transpunerea în practică a dispozițiilor cu caracter general ale art. 78 din Legea nr. 303/2004, stabilind, în concret, modalitatea de acordare a despăgubirilor, sumele acordate, procedura ce trebuie urmată etc.

Ca atare, este necesară reformularea art. 1 din proiect, în sensul punerii de acord cu dispozițiile art. 78 din Legea nr. 303/2004.

2. Analizând sumele prevăzute în proiectul de hotărâre a Guvernului ca plafoane

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 833 din 15 noiembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

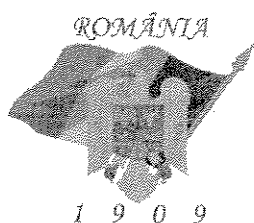
maximale pentru despăgubirile acordate, se constată că acestea se situează la valori modice prin raportare la ipotezele pentru care sunt acordate.

Astfel, în cazul vătămării corporale sau al îmbolnăvirii grave, despăgubirile acordate acoperă cheltuielile datorate sau efectuate de magistrat (în măsura în care nu sunt suportate sau compensate de sistemul public de asigurări de sănătate), legate de tratament medical, cheltuieli de spitalizare etc., în limita a 30.000 euro (în echivalent în lei la data plății – mențiune valabilă pentru toate sumele acordate în temeiul hotărârii). Distinct de aceste sume, magistrații au dreptul la acordarea unei compensații pentru vătămarea suferită, stabilită în limita a 5000 euro, în funcție de gravitatea vătămării, de numărul de zile de îngrijiri medicale necesare pentru vindecare, de urmările fizice și psihologice ale faptei și de împrejurările concrete în care aceasta a fost săvârșită.

În cazul în care consecința faptei prevăzute de legea penală constă în invaliditatea magistratului, sumele ce se pot acorda cu titlu de despăgubiri sunt fixe – 20.000 euro pentru invaliditate de gradul I, 14.000 euro pentru invaliditate de gradul al II-lea și 8000 euro pentru invaliditate de gradul al III-lea.

Cel mai bun exemplu în acest sens îl constituie dispozițiile art. 7 din proiect, care prevăd că despăgubirea acordată în situația producerii decesului magistratului prin săvârșirea, împotriva acestuia, cu intenție sau cu intenție depășită, a unei fapte prevăzute de legea penală ca urmare sau în legătură cu exercitarea de către magistrat a atribuțiilor de serviciu, se acordă o despăgubire în valoare de 30.000 euro, în echivalent în lei la data plății.

Dincolo de faptul că decesul unei persoane constituie o pierdere ireparabilă, neputând fi cuantificat în bani, se remarcă, totuși, că suma fixă propusă de Ministerul Justiției nu reflectă adecvat importanța deosebită a valorii sociale căreia i se aduce atingere.

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 833 din 15 noiembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Din această perspectivă, este, de altfel, nefiresc ca despăgubirea ce poate fi plătită pentru distrugerea unor bunuri proprietatea magistratului să fie mai mare decât cea plătită în cazul decesului acestuia. Astfel, dacă în cazul distrugerii unui bun se poate acorda o sumă de până la 40.000 euro, dacă bunul poate fi adus în starea anterioară, sau chiar mai mult în caz contrar (respectiv valoarea de piață a bunului la momentul distrugerii), în cazul decesului se plătește o sumă fixă de 30.000 euro.

3. În altă ordine de idei, nu se justifică prevederea unui prag minim al numărului de zile de îngrijiri medicale necesare în ipoteza vătămării corporale, de 15 zile, impunându-se acordarea despăgubirilor prevăzute de art. 4 din proiect și a compensației de la art. 5 indiferent de numărul de zile de îngrijiri medicale de care a avut nevoie magistratul.

4. De asemenea, se ridică unele întrebări în raport de dispozițiile art. 8, ce reglementează despăgubirile acordate în caz de distrugere a bunurilor.

Astfel, potrivit alineatului 1, despăgubirea acordată în caz de distrugere a unui bun dintre cele prevăzute la art.2 lit. e) – adică autovehicule sau bunuri imobile – este egală cu suma necesară, în limita a 40.000 euro, pentru aducerea bunului în starea anterioară sau, în cazul imposibilității, este egală cu valoarea de piață la data distrugerii.

Prin urmare, se disting două ipoteze:

- a) atunci când bunul mai poate fi adus în starea anterioară, despăgubirea este egală cu suma necesară acestei operațiuni, dar nu mai mult de 40.000 euro;
- b) când bunul *nu* mai poate fi adus în starea anterioară, despăgubirea este egală cu valoarea de piață la data distrugerii.

Teza I a alineatului 1 ar trebui reformulată, în sensul eliminării plafonului de 40.000 euro, astfel încât despăgubirea să fie plătită într-un cuantum egal cu suma necesară pentru aducerea bunului în starea anterioară. În măsura în care nu se va împărtăși această opinie, se impune totuși majorarea acestui plafon, dată fiind valoarea

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 833 din 15 noiembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

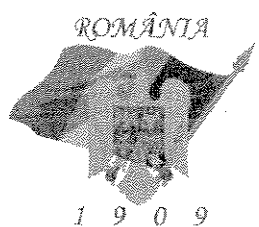
*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

deloc mică, prin ipoteză, a bunurilor pentru care se acordă despăgubirile (doar autovehicule și bunuri imobile).

Dacă prin fapta prevăzută de legea penală sunt distruse două sau mai multe bunuri dintre cele prevăzute la art. 2 lit.e), textul propus prevede că despăgubirea se acordă în limita a 50.000 euro, *fără a se mai face distincție* în funcție de posibilitatea aducerii sau nu a bunurilor în starea anterioară. Prin urmare, față de maniera în care este redactat acest text, se înțelege că *în toate ipotezele* în care au fost distruse două sau mai multe bunuri (deci inclusiv atunci când niciunul dintre bunuri nu mai poate fi adus în starea anterioară) despăgubirea nu poate depăși 50.000 euro – ceea ce, evident, nu este de acceptat, în raport și de valoarea economică a bunurilor.

În plus, în forma propusă, alineatul 2 al art. 8 nu are un fundament logic, prin raportare la dispozițiile alineatului 1. Astfel, dacă prin fapta prevăzută de legea penală este distrus un singur bun, spre exemplu, casa proprietatea magistratului, care nu mai poate fi adusă în starea anterioară, despăgubirea va fi egală cu valoarea de piață la data distrugerii, spre exemplu, 100.000 euro. Dar dacă este distrus cu aceea ocazie, pe lângă casa respectivă, și autoturismul magistratului (indiferent că aducerea sa în starea anterioară mai este sau nu posibilă), despăgubirea nu va putea depăși pentru ambele bunuri 50.000 euro. Cu alte cuvinte, s-ar ajunge în situația paradoxală ca despăgubirile plătite magistratului în cazul distrugerii unui singur bun să fie mai mari decât atunci când sunt distruse două sau mai multe bunuri.

Pe de altă parte, nu se justifică restrângerea sferei bunurilor supuse protecției doar la bunurile imobile și la autovehicule; de altfel, este discutabil în ce măsură o astfel de restrângere poate fi operată prin hotărârea Guvernului, câtă vreme articolul 78 alineatul 1 din Legea nr. 303/2004, ce constituie cadrul general de reglementare, vorbește de „bunurile” magistraților, fără a face vreo distincție.

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 833 din 15 noiembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Concluzionând, este necesară reformularea întregului alineat 1 al articolului 8, în
acord cu cele mai sus menționate.

5. O altă observație privește alineatul (4) al articolului 12, care prevede că „În
cazurile prevăzute de art.2 lit. a) și d), dacă sunt îndeplinite condițiile legale pentru
acordarea despăgubirii, comisia poate solicita, pe cheltuiala instituției, expertiză tehnică
de specialitate pentru determinarea sumei datorate”.

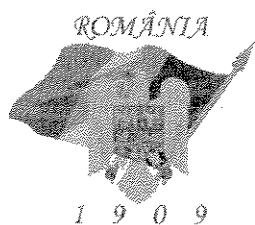
Din text reiese că rolul expertizei tehnice de specialitate este acela de a ajuta
Comisia în determinarea sumei datorate. Or, nu rezultă care ar fi utilitatea acestei
expertize în cazul în care consecința faptei de natură penală îndreptată împotriva
magistratului constă în *decesul* acestuia (art. 2 alin.1 lit. d), dat fiind faptul că, în acest
caz, despăgubirea ce se poate plăti este una fixă, predeterminată (30.000 euro, în
echivalent în lei la data plății), iar nu variabilă.

O astfel de expertiză ar fi folositoare, mai degrabă, în ipotezele prevăzute de art. 2
alin. 1 lit. e) – distrugerea totală sau parțială a unor bunuri imobile ori autovehicule aflate
în proprietatea magistratului și b) - îmbolnăvirea gravă, unde se prevede acordarea unor
sume variabile, ce sunt, deci, *supuse aprecierii* Comisiei, în limita unor plafoane
maximale.

6. Se observă și o necorelare între textele art. 6 alin. (4) și cele ale 11 alin. (1) din
proiect. Astfel, cel din urmă articol statuează că în cazurile prevăzute de art. 4-6
(vătămare corporală sau îmbolnăvire gravă și respectiv invaliditate), plata despăgubirii se
face la cererea magistratului, iar în cazul prevăzut de art. 7 (deces), la cererea persoanei
îndreptățite.

Alineatul 4 al articolului 6 prevede însă că acordarea despăgubirii se face nu doar
la cererea magistratului, ci și a unui membru al familiei.

Pe de altă parte, articolul 11 nu are în vedere și ipoteza distrugerii unor bunuri

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 833 din 15 noiembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

reglementată de art. 8 din proiect și nici acest din urmă articol nu cuprinde dispoziții speciale, în acest sens.

7. O altă necorelare se referă la dispozițiile art. 16 din proiect, potrivit cărora „prevederile prezentei hotărâri se aplică și personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, în sensul dispozițiilor art. 87 din Legea nr. 303/2004, precum și magistraților-asistenți.”

Astfel, în conformitate cu art. 87 din Legea nr. 303/2004, pe durata îndeplinirii funcției, personalul de specialitate juridică din Ministerul Justiției, Ministerul Public, *Consiliul Superior al Magistraturii*, Institutul Național de Criminologie, Institutul Național de Expertize Criminalistice și din Institutul Național al Magistraturii este asimilat judecătorilor și procurorilor în *ceea ce privește drepturile* (printre altele).

Or, se constată că textul art. 13, care stabilește din ce bugete se acordă despăgubirile (în funcție de persoana afectată prin fapta prevăzută de legea penală) nu are în vedere și Consiliul Superior al Magistraturii, deși acesta dispune de buget separat, președintele Consiliului fiind ordonator principal de credite, conform art. 59 din Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii nr. 317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin urmare, se pune problema din ce buget se vor acoperi despăgubirile datorate personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Institutului Național al Magistraturii și Școlii Naționale de Grefieri, or membrilor Consiliului Superior al Magistraturii.

Considerații similare sunt valabile și cu referire la art. 12 din proiect.

În măsura în care se vor însuși aceste observații, nu este suficientă doar modificarea corespunzătoare a proiectului de hotărâre a Guvernului analizat, ci și a textului art. 78 din Legea nr. 303/2004, care dispune în același sens.

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 833 din 15 noiembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

8. În altă ordine de idei, *de lege ferenda*, s-ar impune lărgirea sferei destinatarilor proiectului și la judecătorii sau procurorii *pensionari*, precum și la *famiiliile* magistraților - ceea ce ar presupune, tehnic, modificarea dispozițiilor art. 78 din Legea nr. 303/2004.

Astfel, este pe deplin întemeiată acordarea despăgubirilor prevăzute de proiectul în discuție și în cazul magistraților *pensionari*, în situația în care viața, integritatea corporală, sănătatea ori anumite bunuri le sunt afectate printr-o faptă prevăzută de legea penală, săvârșită împotriva lor cu intenție sau cu intenție depășită, chiar dacă această faptă a fost comisă ulterior pensionării, însă ca urmare sau în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu (deci când magistratul era încă în funcție).

Spre exemplu, după executarea unei pedepse privative de libertate, o persoană atentează la viața judecătorului (*pensionar* la acel moment) care l-a condamnat, cu consecința vătămării corporale a acestuia, în condițiile art. 2 alin. (1) lit. a din proiect.

De altfel, art. 77 din Legea nr. 303/2004 prevede în mod expres faptul că și judecătorii și procurorii *pensionari* au dreptul de a li se asigura măsuri speciale de protecție împotriva amenințărilor, violențelor sau a oricăror fapte care îi pun în pericol pe ei, familiile sau bunurile lor – la fel ca și magistrații aflați în funcție.

Or, nu există rațiuni valide pentru care magistratului *pensionar* să i se acorde protecție cu referire la anumite fapte prejudiciabile *anterior producerii acestora*, dar în ipoteza în care faptele au fost comise, deci *postfactum*, acesta să nu mai beneficieze de o astfel de protecție (concretizată, de această dată, în plata unor despăgubiri).

Considerente similare sunt valabile și cu referire la familiile magistraților (atât cei aflați în activitate, cât și cei *pensionari*), care ar trebui să se bucure de aceeași protecție ca și magistrații.

PRESEDINTE
Judecător Nicolae Horațius Dumbravă